

Statue of St. Michael the Archangel that stands above Kyiv's Independence Square. St. Michael is patron saint of the Ukrainian capital.

ST. MICHAEL THE ARCHANGEL

Defend people of Ukraine in battle; be their defence against the wickedness and snares of the devil. May God rebuke him, we humbly pray; and to you, O Prince of the heavenly host, by the power of God, thrust into hell Satan and the other evil spirits who are trying to invade Ukraine.
Amen.

~ October 5, 2025 ~
~ SEVENTEENTH SUNDAY AFTER PENTECOST ~
~ СІМНАДЦЯТА НЕДІЛЯ ПІСЛЯ П'ЯТДЕСЯТНИЦІ ~
~ 1,320TH DAY OF WAR IN UKRAINE ~

If we persevere in petitioning God for our salvation, then He will heal us according to our faith. Our minds will be raised above worldly ways, reaching heaven, and contemplating God himself. Our actions will follow and we will glorify God in all that we do. The spiritual road ahead of us is filled with difficulties, but if we persevere in prayer to God, partaking of the precious Eucharistic *crumbs* that fall from His *table*, we will find that, through faith and grace, every facet of our human nature will be healed completely in Christ.

Якщо ми наполегливо благатимемо Бога про наше спасіння, тоді Він зцілить нас згідно з нашою вірою. Наш розум підніметься над мирськими шляхами, досягнувши небес і споглядаючи самого Бога. Наші дії підуть за ними, і ми прославлятимемо Бога в усьому, що робимо. Духовний шлях попереду сповнений труднощів, але якщо ми наполегливо молитимемося до Бога, споживаючи дорогоцінні свхаристійні *крихти*, що падають з Його *столу*, ми побачимо, що через віру та благодать кожен аспект нашої людської природи буде повністю зцілений у Христі.

SUNDAY HYMNS ~ НЕДІЛЬНІ ПІСНІ

OPENING HYMN	В страці і покорі ~ We Are Gathered Here to Worship (pg. 234-245)
COMMUNION HYMN	Похвалу принесу
CLOSING HYMN	Боже Великий, Єдиний (pg. 264)

LITURGICAL SCHEDULE ~ РОЗКЛАД БОГОСЛУЖІНЬ

SUNDAY, Oct 5	Divine Liturgy ~ Божественна Літургія	10:00 AM
TUESDAY, Oct 7	NO SERVICES	
WEDNESDAY, Oct 8	NO SERVICES	
THURSDAY, Oct 9	NO SERVICES	
FRIDAY, Oct 10	NO SERVICES	
SATURDAY, Oct 11	NO SERVICES	
	NO SERVICES	
SUNDAY, Oct 12	Divine Liturgy ~ Божественна Літургія	10:00 AM

NOTE: to request a Divine Liturgy, please speak with Fr. Yuriy

~ st.nicholas.victoria@gmail.com

PARISH OPERATING COST	SEPTEMBER 28 DONATIONS
------------------------------	-------------------------------

<p>The annual operation cost for our parish (per 2024 financial report) is <i>approximately</i> \$200,000 a year. This works out to \$3,846 per week. How can I help? If you are working, donating one hour of your income per week will safeguard the financial future of our parish. <u>WAYS TO DONATE:</u> scan QR code below, e-transfer, tap to donate Square terminal or cash.</p>	<p>Coffee: \$73.55; Vigil lights: \$12.25; Loose collection: \$120.00; Envelope donations: \$645.00; Pre-authorized donations and e-transfers Sept 22-28: \$705.00; Canada Helps donations Sept 22-28: \$1,644.15; Square donations Sept 22-28: \$69.05 TOTAL: \$3,269 <i>May God bless and reward you abundantly for your generosity!</i></p>
---	---

Square ~ Square terminal for donations located in the church entrance ~

PASTORAL MINISTRY & HOLY MYSTERIES ~ УДІЛЕННЯ ТАЇНСТВ

CONFESSIONS/СПОВІДЬ.....	before or after services
BAPTISMS/ХРЕЩЕННЯ.....	by appointment
MARRIAGES/ШЛЯОБИ.....	six months notice should be given to the parish priest, and he should be contacted before any other arrangements are made
FUNERALS/ПОХОРОНИ.....	by appointment
BLESSINGS/ОСВЯЧЕННЯ.....	contact priest
HOSPITAL VISITS/ВІДВІДИНИ В ЛІКАРНІ.....	at any time 250.384.2292

Ukrainian Catholic Church ~ www.ugcc.ua ~ Українська Греко-Католицька Церква

ST. NICHOLAS
THE WONDERWORKER

✠
СВ. МИКОЛАЯ ЧУДОТВОРЦЯ

OFFICE

250.384.2255

www.stnicholasparish.org
st.nicholas.victoria@gmail.com

1112 Caledonia Ave.
Victoria, BC V8T 1G1

PRIEST

Rev. Yuriy Vyshnevskyy
yuriy.vyshnevskyy@nweparchy.ca
250.384.2292

DONATE FOR UKRAINE

ПОЖЕРТВУЙ НА УКРАЇНУ

www.stnicholasparish.org
Victoria, BC Canada

DONATE TO HELP UKRAINIANS ARRIVING ON SOUTH VANCOUVER ISLAND ~ Make cheques payable to 'St. Nicholas church' with memo 'Newcomers fund'. You can also donate cash or via e-transfer to st.nicholas.victoria@gmail.com. Click DONATE button on the parish website www.stnicholasparish.org to donate via CanadaHelps. Tax receipts will be issued.

BEQUESTS & WILLS ~ Leaving a bequeath is a process of giving a donation through your will. It is simply a distribution from your estate to a charitable organization through your last will and testament. It can be as small or as large a donation as you wish. It is important that you talk to your lawyer about the process. In your kindness please remember St Nicholas the Wonderworker Ukrainian Catholic Church in your bequeath and will. If anyone wishes to make such a bequeath in their will, the following clause may be included or added to a will: "I give, devise, and bequeath to **St. Nicholas the Wonderworker Ukrainian Catholic Parish** - 1112 Caledonia Avenue, Victoria BC, V8T 1G1, the sum of \$ _____ (or _____% of my estate), to be used for the benefit of the parish and its pastoral activities."

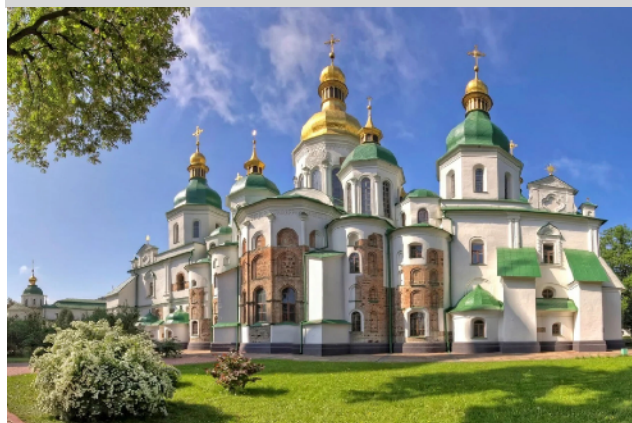
PRAYER FOR THE AFFLICTED PEOPLE OF UKRAINE IN TIME OF WAR

O Lord Jesus Christ, our God, we entreat You to hear the earnest prayer of Your beloved Church of Kyivan Rus' for her deeply afflicted children abiding in the land of Ukraine. Behold their grave sorrow and grievous plight, and speedily come to their aid. Deliver Your vulnerable people from unjust aggressors, foreign invasion and the terror of war. Strengthen courageous defenders of the nation to fight virtuously, inspired more by

love of those they protect than hatred of the enemy. O compassionate Lord, shelter the displaced, heal the wounded, console the orphan, protect the widow, comfort those who mourn, and mercifully receive into Your Kingdom those who have nobly died guarding their homeland against every aggression. Quickly make cease the spilling of blood of friend and foe alike, yet stir many to bravely struggle for that true justice which alone can bring lasting peace. O kind-hearted Lord, as You are our peace, soften the hearts of the unmerciful and convert those who promote hostilities toward reconciliation, so that Your beloved children of the land of Ukraine, may abide in that tranquility, justice and freedom which reflects your Kingdom, where You reign with Your eternal Father, and Your most holy, good and life-giving Spirit, now, and forever and ever. Amen.

МОЛИТВА ЗА МНОГОСТРАЖДАЛЬНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОД У ЧАС ВІЙНИ

Господи Ісусе Христе Боже наш, благаємо Тебе, вислухай щирі молитву Твоїї улюбленої Церкви Київської Русі за важко страждаючих дітей українського краю. Споглянь милостивим оком на їх лихоліття та ласкаво поспіши на допомогу. Звільни свій беззахисний народ від несправедливих загарбників, напестя агресорів та терору війни. Зміцни силою Твоєю усіх доблесних і відважних захисників для добросердечної боротьби, щоб вони радше керувалися любов'ю до

беззахисних, аніж ненавистю до ворогів. О Премилосердний Господи, захорони переселенців, зціли поранених, борони сиріт, підтримай вдів, потіш скорботних та ласкаво прийми до Твого Царства всіх, хто благородно віддав своє життя в обороні Батьківщини від нападів ворогів. Поспіши зупинити кровопролиття як друга, так і недруга та запали серця багатьох до мужньої боротьби за істинну справедливість, що є джерелом тривалого миру. О добросердний Господи, Ти – наш мир, пом'якши зачерствілі серця, наверни тих, хто сприяє воєнним діям, до примирення, щоб Твій улюблений український народ втішався миром, справедливістю та свободою – ознаками Твого Царства, в якому Ти царюєш з Предвічним Твоїм Отцем, і Всесвятим, Благим і Животворним Твоїм Духом, нині, і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

ANNOUNCEMENTS ~ ОГОЛОШЕННЯ

☑ **3 ДНЕМ НАРОДЖЕННЯ ~ HAPPY BIRTHDAY** to LIUDMYLA PRYSHLIAK, TADEY SEMANIV and all those who celebrated their birthdays this past week. May the Lord Our God continue to bless you abundantly and the Holy Mother of God protects you at all times. Многая Лира!

☑ **OUR CONDOLENCES TO KELLY** family on the loss of SYLVIA KELLY, who died on Sunday, September 28, 2025 at the age of 104. Sylvia was one of the founding members of our parish. Funeral will take place on **Wednesday, Oct 15 at 10 am**. May our Lord place Sylvia's soul in the place where all the saints abide, and may her memory be everlasting ~ Вічна Пам'ять!

☑ **THRIFTY'S PREPAID FOOD CARDS** ~ We all have to buy groceries. Why not have 6% of it returned back to the church at no extra charge! Cards are available in \$100, \$200, and \$500 denominations. Talk to Alec after today's liturgy to pre-order your cards. We need to sell A LOT of them! We encourage you to consider purchasing them for yourselves as gifts too.

☑ **PRAYER REQUEST ~ ПРОХАННЯ ПРО МОЛИТВУ** ~ Please keep in your prayers the members of our parish, our family and friends who are ailing, are in hospitals, nursing homes and those who are not able to join actively in their community. Просимо, молись за парафіян, рідних та друзів, які хворіють, перебувають у лікарнях, будинках престарілих, а також за тих, хто не може активно приєднатися до спільноти.

☑ **ТАЙНА СПОВІДІ ~ SACRAMENT OF CONFESSION** ~ before and after daily (9am) and Sunday (10am) Liturgies; ~ перед і після щоденної Літургії о 9 год і недільної о 10 год.

DIVINE LITURGY PROPER ~ УСТАВ ЛІТУРГІЇ

*The Divine Liturgy of our Father among the Saints John Chrysostom.
Scripture readings from the New Testament are taken from the
New Revised Standard Version Catholic Edition.
Українською - у перекладі Івана Хоменка.*

Troparion, Tone 8: You came down from on high, O Merciful One,* and accepted three days of burial* to free us from our sufferings.* O Lord, our life and our resurrection,* glory be to You.

Glory: Kontakion, Tone 8: When You rose from the tomb,* You also raised the dead and resurrected Adam.* Eve exults in Your resurrection,* and the ends of the world celebrate Your rising from the dead,* O most merciful One.

Now: Theotokion, Tone 8: To you, O Mother of God,* the invincible leader,* we, your servants, ascribe these victory hymns* in thanksgiving for our deliverance from evil.* With your invincible power free us from all dangers* that we may cry out to you:* "Hail, O bride, and pure Virgin!"

Prokeimenon, Tone 8: Pray and give praise to the Lord our God. *Verse:* In Judea God is known; His name is great in Israel.

Epistle ~ 2 Corinthians 6:16-7:1 ~ A reading from the Second Epistle of the Holy Apostle Paul to the Corinthians. *Brothers and Sisters,* we are the temple of the living God; as God said, “I will live in them and walk among them, and I will be their God, and they shall be my people. Therefore come out from them, and be separate from them, says the Lord, and touch nothing unclean; then I will welcome you, and I will be your father, and you shall be my sons and daughters, says the Lord Almighty.” Since we have these promises, beloved, let us cleanse ourselves from every defilement of body and of spirit, making holiness perfect in the fear of God.

Alleluia, Tone 8: *Verse:* Come, let us rejoice in the Lord; let us acclaim God our Saviour. *Verse:* Let us come before His countenance with praise and acclaim Him with psalms.

Gospel ~ Matthew 15:21-28 ~ *At that time,* Jesus went away to the district of Tyre and Sidon. Just then a Canaanite woman from that region came out and started shouting, “Have mercy on me, Lord, Son of David; my daughter is tormented by a demon.” But he did not answer her at all. And his disciples came and urged him, saying, “Send her away, for she keeps shouting after us.” He answered, “I was sent only to the lost sheep of the house of Israel.” But she came and knelt before him, saying, “Lord, help me.” He answered, “It is not fair to take the children’s food and throw it to the dogs.” She said, “Yes, Lord, yet even the dogs eat the crumbs that fall from their masters’ table.” Then Jesus answered her, “Woman, great is your faith! Let it be done for you as you wish.” And her daughter was healed instantly.

Communion Hymn: Praise the Lord from the heavens;* praise Him in the highest.* Alleluia, alleluia,* alleluia.

Тропар, глас 8: З висоти зійшов Ти, Милосердний,* і триденне погребення прийняв Ти,* щоб нас звільнити від страждань.* Життя і воскресіння наше,* Господи, слава Тобі.

Слава: Кондак, глас 8: Коли Ти воскрес із гробу,* то й померлих підняв,* і Адама воскресив;* радіє Єва воскресінням Твоїм* і кінці світу прославляють* Твоє з мертвих воскресіння,* Багатомилостивий.

І нині: Богородичний, глас 8: Тобі, вибраній Владарці,* подячні пісні перемоги співаємо* ми, вратовані від лиха,* слуги Твої, Богородице.* Ти, що маєш силу нездоланну,* захорони нас від усяких бід, щоб звати нам:* Радуйся, Невісто, Діво чистая!

Прокімен, глас 8: Помоліться і хвалу віддайте* Господеві, Богу нашому. *Стих:* Відомий Бог у Юдеї, в Ізраїлі велике ім’я Його.

Апостол ~ 2 Коринтян 6:16-7:1 ~ До Коринтян друге послання Святого Апостола Павла читання: *Браття і сестри,* ми бо храм Бога живого, як сам Бог сказав був: “Я поселюся в них, і посеред них буду ходити. Буду їхнім Богом, вони ж будуть моїм народом. Тож вийдіть з поміж них і відлучіться, – каже Господь. Нечистого не дотикайтесь, і я вас прийму. Я буду вам Отцем, ви ж будете мені синами та дочками – каже Господь Вседержитель.” Маючи ж такі обітниці, о любі, очистьмо себе від усякої скверни тіла і духа, довершуючи наше освячення в Божому острасі.

Алилуя, глас 8: *Стих:* Прийдімо з похвалами пере обличчя Його, і псалмами воскликнім Йому. *Стих:* Хваліте Господа з небес, хваліте Його на висотах.

Євангеліє ~ Матей 15:21-28 ~ *В той час,* вийшовши звідти, Ісус відійшов у землі тирські й сидонські. І ось жінка одна хананейка, із тих околиць прийшовши, заголосила до Нього й сказала: Змилуйся надо мною, Господи, Сину Давидів, демон тяжко дочку мою мучить! А Він їй не казав ані слова. Тоді учні Його, підійшовши, благали Його та казали: Відпусти її, бо кричить услід за нами! А Він відповів і сказав: Я посланий тільки до овець загинулих дому Ізраїлевого. А вона, підійшовши, уклонилаь Йому та й сказала: Господи, допоможи мені! А Він відповів і сказав: Не годиться взяти хліб у дітей, і кинути щенятам... Вона ж відказала: Так, Господи! Але ж і щенята їдять ті кришки, що спадають зо столу їхніх панів. Тоді відповів і сказав їй Ісус: О жінко, твоя віра велика, нехай буде тобі, як ти хочеш! І тієї години дочка її видужала.

Причасний: Хваліте Господа з небес,* хваліте Його на висотах. Алілуя, алілуя, алілуя!

СИН БО ЧОЛОВІЧИЙ ПРИЙШОВ ШУКАТИ І СПАСТИ ТЕ, ЩО ЗАГИНУЛО

Текст Євангелія цієї неділі містить досить складні теми, серед котрих принаймні дві є доволі промовистими: тема пріоритетів місії Ісуса серед власного народу та готовність язичників до зустрічі з Ісусом, яка переверщує наші уявлення та сподівання.

Окрім того, реакція Ісуса на несподіваний вияв віри жінки-язичниці часто викликає критичні запитання. Основні можна звести до наступного: *“Чому Ісус виглядає жорсткий, зверхній та навіть нечутливий?”* На ці й подібні запитання існують різні пояснення.

Насамперед, не можна ігнорувати факт, що сам Ісус посилаючи Своїх учнів на проповідь наказував їм: *“У дорогу до поган не пускайтесь і в самарійські міста не заходьте. А йдіть радше до загублених овець дому Ізраїля”* (Мт 10:5–6). В цьому наказі не йшлося про якісь етнічні мотиви, але радше про сповнення місії Ісуса – спочатку пробудити власний народ. Ізраїль, котрий Господь вибрав для того, щоб розв’язати проблему гріха, сам став частиною проблеми. Його “світло” замість світити усім народам правду про Бога, було сховане і світило саме для себе, а “сіль” котра мала зберігати світ від зіссуття, як би парадоксально це не звучало, втратила свою властивість, – саме так слід розуміти значення слів Ісуса про світло та сіль у Нагірній проповіді (Мт 5:13–14).

Дехто вважає, що таким чином “Ісус провокує учнів переосмислити їхнє ставлення до інших народів”. Оскільки євреї негативно ставилися до язичників та через їх аморальне життя називали їх псами, то Ісус відповідаючи жінці на благання про допомогу **іронічно** стверджує те, про що думали учні: “Не личить брати хліб у дітей і кидати щенятам”. Відтак, іронічний вислів Христа, та постава жінки хананейки мали б трохи присоромити учнів й спонукати їх до переосмислення свого ставлення до язичників.

Дуже важливо, однак, не ідеалізувати язичництво загалом, а чітко розрізняти існуючий страхітливий стан речей у тодішньому язичництві та факті, що Бог ненавидячи гріх, який руйнує життя людей, все ж любить усіх без винятку людей відвічною любов’ю (пор. Єр 31:3).

Божа воля стосовно людського роду, проте, є радикально інакшою. В розповіді про жінку хананейку, бачимо сповнення часу, про який пророкував Ісая – хоч Слуга Господній страждає через заблуканих овець Ізраїля (Іс 53:6–8; також 40:11 та 56:11), втім Його головне завдання, це **примирити з Богом усі народи**: *“Я, Господь, покликав тебе для перемоги, держатиму тебе за руку, я берегтиму тебе, поставлю тебе у завіт люду, світло народам, щоб сліпим очі відкрити,*

выводити з в'язниці в'язнів, з темниці тих, що сидять у темряві” (Іс 42:6–7); “Того мало, що ти слуга мій, щоб відновити потомство Якова, щоб привести назад тих, які спаслися з-поміж Ізраїля. Я зроблю тебе світлом народів, щоб мого спасіння дійшло до кінців світу” (Іс 49:6).

Жінка ханаанянка на протипагу до мерзенної поведінки своїх предків, виявляє подиву гідну віру, ревність і наполегливість у доброму. Ця язичниця, випереджуючи визнання Ісуса учнями (так само як Самарянка в Йо 4) тричі називає Його Господом, а також звертається до Нього месіанським титулом – називаючи Сином Давида. Вона смиренно визнає пріоритет Ізраїлю у Божих планах (Він відповів їй: *“Не личить брати хліб у дітей і кидати щенятам.”* А вона каже: *“Так, Господи! Але й щенята їдять кришки, що падають зо столу в панів їхніх.”*) й в той сам час так наполегливо просить Ісуса про зцілення дочки, що Він напевно зі захопленням говорить: *“О жінко, велика твоя віра! Хай тобі буде, як бажаєш”*.

Таким чином Матей показує, що люди, які живуть поруч з нами можуть бути відкритими на Бога набагато більше ніж ми собі здатні уявляти. Матей також, хоче, щоб ми усвідомлювали, що Бог має однакові плани стосовно всіх людей на землі та діє в історії навіть тоді, коли нам здається, що людство заганяє себе в страшні аморальні тупики.

Жінка ханаанянка живучи по сусідству з Ізраїлем могла щось чути про Ісуса. Та віра, яку в результаті Бог зродив у її серці, перевершує усякі сподівання. Це вказує нам, що благовістуючи Ісуса невірнучим людям, які живуть поруч з нами, ми не починаємо з “чистого листка”. Більше ніж говорити, важливо свідчити життям і делікатно шукати “точку”...

Цілком природно виникає ряд питань, які Матей ставить перед нами сьогодні. Наскільки ми довіряємо Божому промислові? Як сильно бажаємо ділитися Євангелією не відкидаючи нікого та пам'ятаючи, що є послані до всіх народів (пор. Мт 28:19–20 та Лк 24:47–48)? Що для нас означають слова євангелиста Луки, якими він підсумовує зустріч Ісуса з Закхеєм: *“Син бо Чоловічий прийшов шукати і спасти те, що загинуло”* (Лк 19:10)? Наскільки ми готові позбутися стереотипів стосовно людей, які нам не приємні, та знімати з них, нами ж навішпані, ярлики, усвідомлюючи, що Бог діє в житті людини постійно та шукає її аж поки не знайде (порівняй притчу про загублену вівцю в Лк 15:4–7 з розповіддю про розбійника на хресті в Лк 23:39–43)?

A TRUE TEMPLE OF GOD (2 Cor 6:17)

“O Heavenly King...present in all places and filling all things.” We begin most of our liturgical services with these words, proclaiming the universal presence of God in His creation. We know that God is the source of all things but we also believe that it is God who upholds all things in being by His life-giving presence. *“In Him we live and move and have our being,”* as St. Paul reminded the Athenians (Acts 17:28). Were God not present to our creation, it would simply cease to be. In a real sense, then, all creation is a temple in which we can encounter its Creator.

The earliest acts of worship recorded in the Book of Genesis took place outdoors. The fabled patriarchs Noah, Abraham, Isaac and Jacob all built altars and set up memorial stones outdoors to recognize God's presence and offer sacrifices to Him. With Moses, however, Israelite worship moved “indoors.” The portable tabernacle which accompanied the Israelites from Egypt and its successor, the temple at Jerusalem, became the concrete proclamation of God's unique presence to them delivering them from slavery.

The temple did not only represent God's presence in creation; it also affirmed His abiding relationship with the Israelites as His chosen people. God could be found in nature, to be sure, but especially in His relationship with the people among whom He dwelled. The signs of His covenant with Israel – the tablets of the Law, the jar of manna and the rod of Aaron – were enshrined in the temple as evidence of His love.

When Jerusalem fell to the Babylonians and the Jews were exiled, these relics of the covenant disappeared. The temple was rebuilt but the holy of holies was empty, merely the sign of what had been.

In John's account of Jesus driving the merchants and money-changers out of temple, the Lord says to the Jews, "*Destroy this temple and in three days I will raise it up.*" John, and the first Christians, interprets this to mean: "*He was speaking of the temple of His body. Therefore, when He had risen from the dead, His disciples remembered that He had said this, and they believed the Scripture and the words which Jesus had said*" (Jn 2:19, 21-22).

With the Incarnation there was a true Temple of God's presence in the midst of Israel once again. Jesus of Nazareth was the temple in whom the Word of God had taken up His dwelling. The Lord Jesus is "*the One greater than the temple*" (Mt 12:6) built by men, because He the living temple provided by the Father for us. The Gospels of Matthew, Mark and Luke all speak of the temple veil being torn in two from top to bottom at the death of Christ. The veil, which separated the holy of holies from the rest of the temple, was the sign of human's inability to enjoy a full relationship with God. Christ's presence has made God fully accessible to us. As Christ told His disciple Philip, "*Anyone who has seen me has seen the Father*" (Jn 14:9).

"*We are the temple of the living God*" (2 Cor 6:16) writes St. Paul about the Church. Some manuscripts of this epistle say "*You are the temple...*" In either case it is clear that St. Paul was not speaking of a church building; there were none yet. Christians met for worship in homes. He wrote about the community of believers itself: that the Christian community was a holy place of communion with God.

The Lord Jesus had declared that He would be present in a gathering of His followers, however small: "*For where two or three are gathered together in My name, I am there in the midst of them*" (Mt 18:20). Because He was fully man Jesus was one of us; because He was also fully God His union with our humanity could transcend the limits of one earthly body. He could be embodied in the assembly of His followers.

The Church – the assembly of believers – is united with Christ its head as one body. This is why we can speak of the Church as a temple – because it is one with Christ, the living temple of the glory of God. As Christ in His humanity was the living temple of God, so the Church as His body is God's living temple today. St Paul writes to the Colossians, "*He is the head of the body, the church*" (Col 1:18).

In the past century it has become increasingly possible to graft skin, transplant organs or re-attach severed limbs onto a human body. As St. Paul taught, becoming organically united to the body of Christ was possible even in the first century AD. We are organically one in Christ by means of the "grafting" of baptism. "*For by one Spirit we were all baptized into one body — whether Jews or Greeks, whether slaves or free — and have all been made to drink into one Spirit*" (1 Cor 12:13). Baptism unites us to the body of Christ, making us members of the living temple of God on earth.

KEY POINTS FROM THE HOLY FATHERS ~ КЛЮЧОВІ ТЕЗИ СВЯТИХ ОТЦІВ

Persistent Prayer: The woman's repeated pleas to Jesus, even in the face of initial refusal, exemplify the importance of never giving up in prayer.

Humility and Faith: Her willingness to accept the harsh comparison to a “dog” demonstrates profound humility and a powerful, courageous faith that acknowledged Jesus as Lord.

Universal Salvation: This episode shows that God's compassion and salvation are not limited to the Jews but extend to Gentiles as well, as seen in her plea being answered.

Spiritual Growth: Jesus's delay in answering was not indifference but a way to draw out the woman's faith for the benefit of her and others, including His disciples.

Trust in God's Love: Even when answers seem difficult, the passage reminds believers of God's everlasting love and His desire to ultimately answer prayers in a way that leads to their well-being and growth.

Наполеглива молитва: Повторні благання жінки до Ісуса, навіть попри початкову відмову, ілюструють важливість ніколи не здаватися в молитві.

Смирення та віра: Її готовність прийняти, здавалося б, суворе порівняння з “собакою” демонструє глибоке смирення та мужню віру, яка визнає Ісуса Господом.

Всесвітнє спасіння: Цей епізод показує, що Боже співчуття та спасіння не обмежуються лише євреями, а поширюються й на язичників, як видно з того, що її благання було почуте.

Духовне зростання: Затримка Ісуса з відповіддю була не байдужістю, а способом розбудити віру жінки на благо для неї та інших, включаючи Його учнів.

Довіра до Божої любові: Навіть коли відповіді здаються важкими, уривок нагадує віруючим про вічну Божу любов та Його бажання зрештою відповісти на молитви таким чином, щоб це призвело до їхнього благополуччя та зростання.

